

כל כנויי פרק ראשון נדרים

דעם

מסורת הש"ס

1. 1

עין משפט
נר מצוה

בה א מיי ס"ח מהל'
מתנות עניים הל' ב
טו"ט י"ד סימן רנח פט'
ב:

כו ב מתי פ"ב מהלכות
 נדרים הל' טו עוש"ע
 פ"ח ק"י רעג ע"ה
 ג מתי ט"ז הל' טו עוש"ע
 ט"ז ע"ה
 כו ד ה מתי פ"ב מהל'
 ק"ט הל' ג עוש"ע
 פ"ח ק"י פ"ג ע"ה

מוסף רש"י

[illegible]

תוספות

[illegible]

אח"כ יש יד לנדרק. משום דכיון דאמקש אע"ג דלא תביבא צדיקא
 לאחין היקש למחלה: הפקר מאי מי אמרינן ביינו נדרק או לא. והאי
 דלא מספקא לן אי יש יד לשבועה או לא משום דבהדיא אמקוש מי
 ידור נדר או השבע שבועה? והיינו דתנן (לקמן ט.) כנדרי רשעים נדר

נמיר בקרבן ובשנוה אלמא יד
 לשנוה: יד די לביס הכסא. זיהא
 אסור לקרות כן קלמא: חדא מן חדא
 נקטינא. לכוונא חמל' יד זמון יד
 יד און יד: ולענין הלכה. נקדושין
 נקטינא לחומרא דיש יד לכוין דנענין
 לא אפשיטא הוה יד ספיקא דלוריירא
 ולחומרא. וזכאה ודקה כח הרשב"א
 ז"ל נמי דלולין לחומרא נמי דסלקין
 בחיקו וכן כח הרמב"ן ז"ל בהלכותיו
 דנענין דלקה לא אפשיטא בהדיא
 וסוגיין דיש יד ללקה וקיימא לא
 דכל חיקו לאיסורא לחומרא ומילא דלמר
 ז"ל דסוגיין דיש יד ללקה היינו משום
 דקאמרין אס תמלא לומר יד יד
 ללקה זה אפסר הוא על דרך
 הרמב"ם ז"ל שפסק כל מקום כל
 תמלא לומר. אבל נבא דקאמר
 דקיימא לן נמי דכל חיקו לאיסורא
 לחומרא ונראה שהסכים גם כן לזה
 הרשב"א ז"ל ותמתי עליהן שהרי
 סוגיא מפורשת היא בסוף פרק אורוע
 והלויים (חולין דף קלד.) שפסק ממון
 עניים הרי הוא ספק ממון דלולין ביה
 לקולא למנעב דמחשקין פרה אמתני'
 דגר נספק ויהי לן פרה ששטת
 זכר מתן ספק ממון פטור אלמא ספיקא
 לקולא ורמיתו חורי נמליס שנמך
 הקמה וכו' וזלעטרען לשטיי הכא פרה
 בחוקם סטורא קיימא קמה בחוקם חייב
 קיימא אלמא טעמא דבחוקם חייב
 קיימא לא לאו הכי ספק פטור ואס

וְעוֹד דִּהְיֶה נָמִי אֶקְשִׁי לִיָּה אֲבִי וְהִי עִסָּה דְכֻחֹק פְּטוּרָה וְתָן
לָקוּלָה וְאֵם אִמָּה דַּסְקָה עֵינִים מִקְרִי סַפֵּק אִשְׁרֵה לָהּ הִבְהוֹת מִיִּרְיָה
דִּינָן הֵם כְּפִ"ק דִּימָה (דף ה:) מִן הֵם הִתְחַמְּמוּן לֹא מִיִּבִּיב אִוֹם
הִתְחַמְּמוֹ לָהּ מִעֶשֶׂר דְּאֶשְׁוֹן וְעֶשֶׂר שֵׁן הִמְיֹאֵם מִחֲבִירֵי עוֹלָם הִרְאִיהִ
וְרִאִיהִ אֵלֶּה מִעֶשֶׂר שֵׁן נִפְשָׁרָה וְנִסְקוּהָ וְיִכְלֹהָ כִּירוּשָׁלַם וְאֵם אִמָּה
לִיָּה נָמִי מִעֶשֶׂר עֵינִי אֵלֶּה וְדִלִּי סְפִיקָה דִּמְמוֹן עֵינִים לֹא מִקְרִי סְפִיקָה
וְהִי וְגַבִּי סְפִיקָה אֶת דְּהוּה לִיָּה סְפִיקָה (דִּמְמוֹן) וְיִקְלָהָ וְאֶת דִּי כֹן
לִיָּה וְהִי לִיָּה סְפִיקָה דִּרְכָּן וְיִקְלָהָ: **סְטִמְדָה אֵינִי לֵךְ ר' עֲקִיבָה חוֹזֵק בִּן**
דִּרְוִי לֵךְ נָמִי מִלְּשׁוֹן חֵךְ (וְאִיִּי) כִּלְמוֹר שֶׁהִיא מְטִיעַת לְחֹם לְהַחֲמִיר: **מִדָּה**
הַדֶּבֶר כִּדְּרוֹ לֵךְ וְיִמְיָה שִׁמְעִין "דִּידוֹת נָמִי מִלְּמָלוֹת אִשְׁתִּירִבוֹ דִּלִּי לֹא מֵאִי
דִּיקָה דִּלְחֹמֶר שֶׁאִי חוֹלֵךְ לֵךְ כִּדְלֹחֶר שְׁמוּאֵל עֵלִי (דף ד:) גַּבִּי מוֹרְפִישִׁי
לְשׁוֹן הֶרְחֵק: **מִשְׁמַנָּה מִיָּךְ דִּרְעִי** ר' עֲקִיבָה לִפְטוֹן אֶת שֶׁאִי חוֹלֵךְ לֵךְ
גִּבְרָה (דף י"ג) דִּלְחֹמֶר מִשְׁמַנָּה מִנְכֵּס אֲמִירָן וְפִלְגָה דִּרְעִי חֶסֶד אֶת־
כִּלְמוֹר וְאִמֶּר נָמִי שֶׁאִי אֹחֵל לֵךְ. דִּהֲאִי לִישָׁנָה דִּמְטָה שִׁמְעָה הִכִּי וְשִׁמְעָה
רַבְשִׁי מִרוֹחֲקִי דִּמְחַרְמָנִין וְהִדּוּ כִּנְיָהּ וִירְיָה (ע) וְאִסְחָרֵהּ כִּדְלֹחֶר
דִּי לִלְבֵּד: **אֵלֶּמָּה סִכְכֵּר מִשְׁמַנָּה פִּנְיָה**. דְּסִכְרִיָּה לִיָּה דִּטְעֻמָּה דִּרְעִי
וְעַתָּה הִתְחַמְּמוֹ: וְעֵלְשֵׁן הַלְבֵּה לֵךְ קִימָה לֵךְ כִּר' עֲקִיבָה מִלְּחַמְרִינִי דִּלִּי
נִבְלַךְ דִּנְיָה מִמֶּךְ שֶׁאִי אֹחֵל לֵךְ אִסּוֹר וְיִקְוֶה. דִּנְיָה מִיָּן כִּלְחֹד שֶׁר'. מְטָה
דִּי. וְכֵן פֶּסֶק הֶרְמָבִין וְיִל' כִּלְחֹמְיוֹ וְלֹא תִחַרְבוּ זֶה דְּבִי הֶרְמָבִין וְיִל'
מִיר יִסְכֵּר אֵת כָּל נִכְסֵי כִמָּה דִּלְחִימֶר יִתְרֵם כֵּן כִּרְשׁוֹ וְהוּא יִבְדֵּל וְכִי' (עֲרָא ר')
לֵךְ כִּלְבֵּי דִלְחֵה גִמְרָה דִּלֵּךְ טְעֻמָּה דִּירוּשָׁלַם הוּא לִישָׁנָה שִׁינֵן עֲשֵׂה עֲלָמָה
אִי לֵךְ מִימָה הִכִּי אִיִּי מִשְׁמַנָּה מִיָּךְ לִכְרֵעַ שֶׁר' אֵלֶּה אִיִּי
דִּמְטָה שִׁנְדוּהָ כִּיִּי אִסּוֹר לִיהִטּוֹת מִנְכֵּסִי אֵלֶּם דִּהוּ דִּהוּי מוֹתֵר וְהִיטּוֹ
דִּהוּ אִיִּי מִיָּה לֵךְ כִּפְרֵךְ וְאֵלֶּם מִלְּשׁוֹן (מ"ד דף טו:) מְטָה שׁוֹנֶה וְשׁוֹנִין לוֹ
דְּלֹד שֶׁאִי דִלֵּים טִי' אֵלֶּם כִּדְרֵם כִּיִּי כִּעֲלָמָה לֵךְ מִיִּסְתָּרִי: נִסְכִּיָּה:
דְּרֵה

עמך. כי דרוש ידרשוהו ה' אלהיך מעמך: **לנפוסה בעלמא.** כלומר
הדין וזו אחר ליהוי לי הולאה ודבורא הוא דלא אסקיה דלא גמר
ליבידורו (א) דלמר עלי לנפוסה: **דכתיב כפיר.** כאשר דברת כפיר (א) ילא
מוסי דקדק (ישעיה מה): או דלמא שאני דקדק. להכי (א)ית לה יד דלא

וְהָיָה אִלָּל לְעֵינִים אֲזַל הַסֶּקֶר דָּהָא
מִי אֲפִי לְעֵשִׂירִים חֹזִי מִי מִתְרַת דִּישׁ
הָאֵל יֵד: יֵשׁ יֵד לְבִיט הַכֶּסֶף. הִיכָא
לְבִיט אֲמַר כְּפִירֹס דְּלֹהֵר בִּיט הַכֶּסֶף
וְיֵי הָאֲדֻמָּה וְאֲסוּר לְהַפְתֵּל בִּי:
דָּהָא מִנּוּ דָּהָא קֵץ מִיבְעִיט לִיכ. מִנּוּ
קֵץ מִיבְעִיט לִיכ אִי וְיִמְנָן מִנְעִיל בְּמִי
מִי אִי אִי לִיט בִּי יֵד אֵל: (וְהַמְנוּדָה
וְיֵל. יֵל) לְמִלְרָם מְנוּדָה אֲסוּר
הִיבְעִיטוּן כֵּן אֲהֵא אֲסוּר לִיהִנּוּת מִמֶּךָ:
עֵקִיבָה הִיכ (א) מִוֶּכֶךְ בִּזוֹס לְהַמְחִיר.
וְאֲדֹמָס שְׂמַחְתָּךְ אֵילֵךְ וְאֵילֵךְ כֵּן אֵילִי:
דְּבִירִי לִי אֵיכָא וְדִלִּי אֲסוּר:
עֵינֵי מִלְקוֹס. שְׂאֵס עֲבֵר אֵילֵי לִקוֹס
לֵךְ כֵּן וְדִלִּי לֹא הִיכ מְחִמֵּר: כְּנִדְיָנָה
מִמֶּךָ. דְּמִשְׁמַע כְּפִירֹס אֲהֵא מְנוּדָה
כֵּן דִּהִיטוּ וְדִלִּי לְכֻלֵּי עֲלִמָא אֲסוּר:
מִמֶּךָ אֵילֵי כֹל כֵּן כְּנִדְיָנָה:
קִסְרָה

לִבְתֵּי הַכֶּסֶּא אוֹ לֹא הֵיכֵי דְמֵי אֵילִימָא דְאִמְרַה הֲרִינְךָ
וְהֲרִינְךָ נְמִי הֵהוּא בֵּית הַכֶּסֶּא נְמִי הוּהּ אֵלָא כְּגוֹן דְאִמְרַה
מֵאֵי הֲרִינְךָ דְאִמְרַה וְהֲרִינְךָ נְמִי בֵּית הַכֶּסֶּא אוֹ דְלִמָּא
בְּעֵלְמָא קְאִמְרַה מְכַלֵּל דְּפִשְׁימָא לִיָּה לְרַבִּינָא דִּישׁ זִינִי
וְיִמְבֻּעִיָּא לִיָּה לְרַבִּינָא ^(א) הַיּוֹמִינִי לְבֵית הַכֶּסֶּא מְהֵרָא ^(א) הַיּוֹמִינִי
וְיִמְזִין מוֹעִיל אוֹ אִין וְיִמְזִין מוֹעִיל רַבִּינָא חֲרָא מְגוֹ חֲדָר
מוֹעִיל אוֹ אִין וְיִמְזִין מוֹעִיל אֲתָלִי דִּישׁ וְיִמְזִין יֵשׁ יָד
לִיָּה: מְגוֹרָה אֲנִי לֹךְ וְכוּ': אִמְרַה אֲבִי מוֹרָה רַ"ע
לֹוֹקָה דָּאִם כֵּן יִתְנִי רַ"י עֲקִיבָא מַחְמִיר אִמְרַה רַב פִּפְפִּי
עֲלִמָּא לֹא פְלִיגִי דְאִסּוּר מִשְׁמַתְנָא מִינֵךְ לְכוּלִי עֲלִמָּא

[illegible]

היהוה ר' דניאל נפשיה בדידיה כמאשומה לאסור הגאולה נא שכן פירשין מן השם
היהוה לה ועוד דקיימא לן הלכה כר' עקיבא מחבירי (פירוקין מו:) ולא מחבירי
ר' עקיבא אכול כר נמי שרי ואין צריך לומר משמעתא מיין שאני אכול
ר' עקיבא כר' מ"ה (דריש' מ"ה) דריש' (פ"ה ה"א) ר' עקיבא ה"ה חוק בזה לה
היהוה עבדין ליה כרן חומה ור' בנדיז (פ"ה ה"א) ומחבירי ליה דקר וירושלמי
ובגמרא דילן משום הרהקא אחינן לה ולא משום נדוי
דלאחרן. מיהו כה הכר ר' בריה בר שמואל בפירושו דהאש שמעיין בדידי
עובדא דהאי דאמר משמעתא נכסיה דשרייה רב חסדא. ואין צו זה מחת
ושכר ושרייה עמו אלמא ונכסי אקריין אלא דהאש חסד בר"ד

תורה אור השלם

1. כי תחד נדר לך
אלהך לא תאמר
לשלמנו כי ירש וידישו
אלהך מעמך וזהו כף
חטא: דברים כג כב
2. מוצא שפתיך תשמר
ועשית נאשר דברת לך
אלהך נדבה אשר
דברת בפיה:

הגהות הב"ח

- (א) גב' חובבי ליה. נ"ב
תש"פ פ"י כמו תיקו:
(ב) רש"י ד"ה לנפיקותא
וכי' דלא גמר דיבורו דרבי
מימר עלי' לנפיקותא:
(ג) ד"ה דמכי וכי' נפיק
זו צדקה דכתבי' לא מפי'
לזקק: (ד) ד"ה מעדה
וד"ה ר' עקיבא נ"ב ש"ך
למחמיון:

גליון הש"ס

נב' ש' די לצדקת קסא
 יא לא הוה געל דא נעו
 רים אהבא אה דהמשיח
 קדושים ואל ילפי כמה
 חניט חמורס דלמלא
 נדרים חמור דלפי
 נדרים בעלמא חילא
 משא' קדושים אים נא
 מספקא ליה הלא נלדקא
 אה נלדקא דהמספא נדעו
 שפיר יא נלדקו חמורס:
 ברוך' דיה ולעגא הלבא
 ברוך' דיה לצדקת. נא
 גוי' פיק קדושים ד' נא
 עינ: ברוך' דיה שדא
 דיה רע' וידע' נא
 לסלקות יא געל ד' ד'
 עי' גוי' דיה חמי כמה
 חניט:

הגדות הגר"א

- [א] גמ' וסומניו לבית
המרחץ (מסו) חל"מ (ועי'
בהגר"א לא"ח סי' סד ע"ק
א'). והאמת יורה דרכו:

פירוש הרא"ש

מקסר זו לקט שבתה
ופאת דכחלה כתיב את
סמי עמך: סמי ודרין
לפוקתא בע"מא. וסמא
לית ליה וזו לחריני: בפד
זו צדקה. ובפ"ק דרי"ס
(דף ו.) דרשין מסמא
בזקס כל תלמי: יש יד
לביית הבטא. מדרשין קא
בזי וסמא לזויה חזני

[illegible]

ידיק מאריכות הלשון דמילתיה דר"ע דקמי חזק בזה להחמיר וע"י הוא אומר שיהי די לומר
מאריכות ה"ל נדינא חזק ב"ק פ"ג דאסור. מי משום דל' נע ונד הוא אי"ב מועיל שפיר
אסא אלא משמע שאני נע ונד מליכות ממר: משבתא ב"ע לא פ"גי דשרי. לשון קללה

[illegible]